

Spravodaj

SLOVENSKÁ SPIZIOLOGICKÁ SPOLOČNOSŤ

Číslo 1.

Rok 1970

S P R A V O D A J

**Slovenskej speleologickej spoločnosti
pri Múzeu Slovenského krasu
v Liptovskom Mikuláši**

Je tomu práve rok, čo sme sa zišli na aktíve v Liptovskom Mikuláši, ktorý bol významným medzníkom v histórii slovenského jaskyniarstva. Vtedy sme hovorili o našich najaktuálnejších problémoch. Dohodli sme sa na tom, že pre spoločnú prácu potrebujeme vhodnú organizáciu, ktorá bude schopná odborne usmerňovať a materiálne podporovať prácu dobrovoľných jaskyniarov. Organizačný výbor, ktorý ste zvolili, hľadal možnosti a cesty pre vytvorenie organizácie, ktorá by spĺňala predstavy slovenských jaskyniarov. Vďaka pochopeniu a podpore pracovníkov Ministerstva kultúry a úsiliu pracovníkov MSK, tento cieľ sa dosiahol.

Z rozhodnutia Ministerstva Vnútra SSR boli schválené stanovy „Slovenskej speleologickej spoločnosti“ (v zmysle zákona 68/1951). Zástupcovia výboru SSS, MK-SSR a MSK prevzali stanovy 15. decembra 1969. Pri slávnostnom odovzdaní stanov sa zaviazali, že naša práca bude slúžiť celej našej socialistickej spoločnosti ako dielo, ktoré obohacuje našu vlasť o ďalšie o ďalšie prírodné krásy. A to zaväzuje všetkých členov SSS nielen objavovať, ale aj chrániť. Pri každej prieskumnej akcii dodržiavať zásady ochrany prírody. Dbať o to, aby nemal nikto možnosť vniknúť po nás do podzemných priestorov z úmyslom zničiť to, čo sa tak veľkým úsilím a namáhavou prácou objavilo. Keby sme nedokázali ochrániť objavené, naša spoločnosť by len ťažko hľadala svoj zmysel.

SSS bude Správa slovenských jaskýň a Múzeum slovenského krasu podporovať materiálnou a odbornou pomocou.

Nie je však možné naraz vyriešiť všetky problémy a splniť všetky požiadavky základných skupín. Je ale možné, aby sme už v tomto roku vybavili základné skupiny najnutnejším materiálom, potrebným k bezpečnému prevádzaniu prieskumu a hradili aj najpotrebnejšie výdavky.

Odborní pracovníci chcú chodiť medzi Vás a poradiť Vám pri Vašich problémoch. Aj cestou Spravodaja Vás budú informovať o nových poznatkoch speleológie, doporučovať literatúru, oboznamovať s najnovšími pomôckami a technickými prostriedkami potrebnými pre prieskum. Spravodaj by sa mal stať tribúnou pre výmenu skúseností. Cestou Spravodaja sa môžete navzájom oboznamovať s problémami, s ktorými sa stretávate, nadväzovať kontakty s inými skupinami, uplatňovať prípadné požiadavky na pomoc a spoluprácu.

Pre MSK, ako dokumentačné stredisko slovenského krasu je dôležité a potrebné, aby z každej skupiny dostalo pravidelné výsledky Vašej práce a dokumentáciu preskúmaných jaskynných priestorov. Nové objavy je potrebné MSK včas nahlásiť a zdokumentovať, aby v budúcnosti nedošlo k sporom o objavoch jaskýň.

Pri prieskumných prácach postupovať vždy tak, aby boli dodržané bezpečnostné predpisy v záujme zdravia každého prieskumníka. Nálezy archeologické, paleontologické a iné ponechať na mieste nálezu, nahlásiť ich MSK, ktoré zaistí odborníkov na ich vyhodnotenie. Maximálne

treba dbať o zachovanie pôvodnej výzdoby
a dodržiavať ochranárske zásady.

Prostriedky a pracovné náradie, ktoré
Vám bude poskytnuté, musíte používať účelne,
dbať o ich ošetrovanie a správne uskladnenie.
Materiál využívať hospodárne.

Veríme, že v slovenskom jaskyniarstve
zavládne nový duch, vytvorí sa ovzdušie
vzájomnej spolupráce a porozumenia, v snahe
o dosiahnutie čo najvýraznejších úspechov.

V tejto spoločnej práci Vám želáme
veľa zdraru!

P o k y n y
pre vedenie evidencie prideleného
inventáru.

1. Každá skupina SSS obdrží inventárnu knihu, v ktorej vedie všetok majetok, ktorý jej bol pridelený, t.j. DKP, zariadenie a pod. a to týmto spôsobom:

a/ Každý druh prideleného inventáru bude zapísaný v záhlaví listu, čiže bude mať samostatný list /nie každý kus, len druh/, druhá strana listu nie je číslovaná.

Príklad: na liste č.1 bude uvedený nadpis:
k a r b i d k y .

b/ V jednotlivých riadkoch a v stĺpcoch sa uvedie údaj podľa predtlaču, údaje sa odpíšu z dokladu o vydaní - v ý d a j k a - ktorý sa vystavuje pri vydávaní zo skladu SSJ. Súčasne v stĺpci „Názov inventárneho predmetu“ sa uvedie tiež počet kusov!

c/ Každý predmet má svoju životnosť, preto je potrebné s inventárom účelne a hospodárne vynakladať a opatrovať ho so starostlivosťou dobrého hospodára. Po použití je potrebné výstroj očistiť, pokiaľ je nutné nakonzervovať, a uložiť tak, aby bola vždy pripravená k ďalšiemu použitiu.

Ak uplynie lehota a niektorý predmet je už opotrebovaný tak, že tento už nemožno používať, napíše sa protokol o návrhu o vyradenie. Protokol podpisuje vedúci skupiny, hospodár skupiny a tretieho člena určí MSK z radov vlastných pracovníkov.

Na základe tohto návrhu, ktorý sa vyhotoví v troch exemplároch, rozhodne riaditeľ MSK o vyradení, čiže môže vysloviť

súhlas a túto skutočnosť potvrdí na protokole. Jeden exemplár bude vrátený skupine pre potrebný odpis evidencie, druhý dostane učtáreň SSJ a jeden si ponechá MSK. Skupina po obdržaní tohto rozhodnutia uvedie príslušný záznam o vyradení v určených stĺpcoch.

2. Všetky doklady o prijme a vyradení si každý hospodár skupiny chronologicky ukladá a uschováva pre potrebnú kontrolu revízie komisie SSS.

3. Skupiny evidujú inventár z MSK ako aj starý inventár získaný od doterajších organizácií (všetky múzeá, vlastivedné krúžky, ZK – ROH, závody,...). Uvedený materiál zostáva majetkom jednotlivých skupín, ktoré s ním budú naďalej disponovať. Neevidujú inventár, ktorý je osobným vlastníctvom členov – člena skupiny, prípadne inventár, ktorý im bol prechodne zapožičaný SSJ, či MSK, napr. závesný banický kompas. Pri zapožičaní inventáru tohoto druhu sa robí zvláštny záznam, s určením doby zapožičania a vrátenia.

Toto opatrenie sa robí vzhľadom na potrebu jednotnej evidencie a pre posúdenie naliehavosti dodania novej výstroje tej ktorej skupine.

4. Skupina nesmie z prípadných poskytnutých prostriedkov na poštovné a pod. zakupovať žiaden inventár! Inventár nadobúda – prideľuje sa – skupine len od SSJ cestou MSK.

5. Za správnosť evidencie zodpovedá ve-

dúci skupiny, za správne hospodárenie s pridelným inventárom vedúci skupiny a hospodár.

P o k y n y
k hospodáreniu s finančnými prostriedkami.

1. Každá skupina môže dostať na bežné výdavky , t.j. poštovné, obálky, papier a pod. (nie na likvidáciu cestovných účtov a zakupovanie inventáru, ktoré prevádza SSJ) menšiu zálohu. Záloha bude odoslaná na meno pokladníka skupiny, ktorý ju bude štvrťročne zúčtovať, najneskôr do piateho dňa po uplynutí štvrťroku. Na zvláštnom papieri zúčtuje obdržanú zálohu, pričom k tomuto vyúčtovaniu pripojí všetky výdajové doklady, príjmové doklady /tlačivá obdržia všetky skupiny/. Vyúčtovanie podpíše vedúci skupiny a pokladník.

Vyúčtovanie sa odosiela doporučene. Na vyúčtovanie normálneho poštovného si pokladník zostaví súpisku na sumu odpovedajúcu počtu odoslaných listov, vystaví si pokladničný výdajový doklad, ktorý so súpisťou nahradzuje potvrdenku (musí odpovedať počtu odoslaných listov podľa evidencie agendy). Z doporučených listov, balíkov, prikladajú sa potvrdenky k vyúčtovaniu. Za hotovosť zodpovedá vedúci skupiny a pokladník.

2. Je potrebné ujednotiť vedenie administratívnej agendy, a preto prosíme zaviesť pre akýkoľvek písomný styk rokovací protokol na korešpondenciu s predsedníctvom SSS, medzi skupinami, majiteľmi pozemkov krasových javov, hlásenie archeologických a paleontologických nálezov MSK, alebo iným vedeckým ústavom.

V z o r
jednotného technického denníka základných skupín SSS.

Používa sa prepisový denník trojlistový formát A4 s podložkou z celuloиду, alebo inej ľahkej hmoty.

V denníku sa vyplňajú tieto rubriky:

Dátum:

Počasie:

Mená pracovníkov:

Lokalita (kataster, chotárná poloha, pohorie):

Popis prác: sprístupňovanie, odsun materiálu, vŕtanie pre streľbu, potreba streliva, meranie, fotografovanie a pod.

Odborné poznámky:

Situačné náčrty pre polohopisnú situáciu:

V z o r:

Dátum: 21.júla 1969

Pracovný čas:

8:00 – 16:30 hod.

Počasie: daždivé s možnosťou búrky

Mená a priezviská pracovníkov: XY, NN

Lokalita : Zuberec, Brestovská jaskyňa pri horárni Brestová, Západné Tatry

Popis prác: XY, NN po presunutí pomocného technického materiálu ku vchodu jaskyne započali na 30m odsun materiálu pred suchým sifónom, ručne navŕtali dieru pre odstrel. Vyvŕtaná diera 30cm, nálož 0,1kg. Po odstrele sa uvoľní priechod do ďalšieho priestoru. Odstránený uvoľnený materiál cca

1m³. /Spotreba streliva sa uvádza na konci zápisu dňa/. Pod vedením XY za asistencie NN započatie merania od vchodu po 20m polygón číslo X. XY vyhotovil fotodokumentáciu sintrového vodopádu na Y m Vstupnej chodby.

Odborné poznámky:

Zameraná chodba je vytvorená na pukline, smeru SZ-JV a pri polygóne číslo X sa križuje s priečnou puklinou SV-JZ. V povale na tomto mieste sa nachádza obrí hrniec o priemere 80cm. Ľavostranná výzdoba má charakter záclonových nátekov.

Škica zameraného úseku:

Poznámka: NN si pri sekaní diery ľahko poranil ľavý prst.

Podpis vedúceho skupiny

Žiadame vás, aby ste nám originál a jednu kópiu denníka posielali po každej významnej akcii, najmenej však dvakrát do roka. Denník bude súčasne slúžiť ako správa k cestovnému účtu. Cestovné bude likvidovať uctáreň Správy slovenských jaskýň nasledovným spôsobom:
Vedúci základných skupín obdržia bianco cestovné príkazy, ktoré po vyplnení členmi

základných skupín prekontrolujú a odošlú hromadne za celú skupinu na likvidáciu SSJ.

MSK Liptovský Mikuláš – knižnica

V ý p o ž i č n ý   p o r i a d o k

1. Knižnica je interným študijným zariadením
2. Knihy, ktoré má knižnica ako unikáty sa používajú len prezenčne ku štúdiu v študovni múzea.
3. Časopisy a periodiká sa požičiavajú len prezenčne.
4. Ostatná odborná literatúra sa požičiava na potvrdenku s lehotou vrátenia najdlhšie 1 mesiac.
5. Poškodenú alebo stratenú literatúru je vypožičiavateľ povinný nahradiť v cene, určenej v prírastkovom katalógu. Pri strate ťažko nahraditeľných titulov rozhodne o výške náhrady riaditeľ ústavu.
6. Výpožičky eviduje pracovník knižnice a po uplynutí výpožičnej lehoty požiada vypožičiavateľa o vrátenie vypožičanej literatúry.

Z o z n a m
československých časopisov so speleologickou
problematikou

**Zborník Východoslovenského múzea
v Košiciach**
**Kras v Československu /do roku 1965/
Krasový zborník /do roku 1962/
Československý kras
Mineralia slovaca
Acta geologica et geographica /do roku 1959/
Zprávy o geologických výskumech
Časopis pro minerologii a geologii /do roku
1967/
Zborník Štátneho geologického ústavu RČS
/do roku 1961/
Zborník geologických vied
Vestník Ústredného ústavu geologického
Geologické práce Geologického ústavu Dio-
nýza Štúra
Geologické práce. Zprávy
Geologický zborník SAV
Zborník Čsl.spoločnosti zemepisné
Geografický časopis SAV
Príroda a spoločnosť
Príroda
Zborník práce o TANAPE
Spravodaj KSPSOP
Ochrana prírody SUPSOP
Ochrana prírody
Krásy Slovenska**

**Tieto časopisy sú k dispozícii v knižnici MSK
za podmienok, uvedených vo výpožičnom
poriadku knižnice.**

I n f o r m á c i e

1. Osobitným obežníkom vyrozumeli sme základné skupiny o formulári plánu na rok 1970. Prosíme, aby východiskom pre počiatočnú činnosť kládol sa dôraz na súpis všetkých krasových javov /povrchových aj podzemných/, pričom okrem polohopisných údajov registrujte aj údaje historického charakteru, ako je zmena názvov a povestí viažuce sa na ten-ktorý krasový jav.

Z literatúry sú známe aj jaskyne, ktorých polohu dnes neviem zistiť. Treba preto podchytiť aj staré literárne údaje.

2. Z potreby získať podklady pre výročné a publikačné správy o činnosti každej základnej skupiny SSS je potrebné v osobitnom hrubšom zošite založiť kroniku skupiny SSS v úvodnej časti treba uviesť aj stručnú históriu vzniku a menoslov predchádzajúcich dobro-voľných jaskyniarskych organizácií /SSS, SO-SZS, krúžky pri múzeách a podnikoch, pokiaľ ich členovia sú aj dnes členmi SSS, prípadne činnosť dnešnej skupiny SSS naväzuje na činnosť predchádzajúcich organizácií /.

P u b l i k á c i e

ktoré doporučujeme členom SSS k zakúpeniu:

1. S.Kámen: " Za svetlom karbidky. Autor v práci zhŕňa poznatky z prieskumu a opisuje zaujímavé zážitky z jaskyniarskeho života. Prácu si môžete objednať na adrese: Gemerské múzeum, Rimavská Sobota. Cena Kčs 28.-

2. Zborník. "Slovenský kras". Vydáva MSK, najnovšie číslo VII, cena Kčs 18.- pre členov SSS Kčs 13.50.- Okrem odborných článkov so speleologickou problematikou sú tu výskumné správy, organizačné záležitosti, recenzie. Zborník možno objednať na adrese: Múzeum slovenského krasu, Lipt. Mikuláš, Školská 4.
3. Z príležitosti 100. výročia objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne vyjde mimoriadne číslo "Krás Slovenska", venované tomuto jubileu.

**D o b š i n s k á ľ a d o v á j a s k y ň a -
100. výročie objavenia.**

V tomto roku oslávime významné jubileum - 100. výročie objavenia Dobšinskej ľadovej jaskyne.

15. júna 1870 po prvý krát prenikol Ruffiny, Lang a Mega do podzemia jaskyne a podrobnejšie ju preskúmali. Správa slovenských jaskýň, Obvodný národný výbor Dobšiná a ONV Rožňava usporiadajú dňa 13. a 14. júna 1970 oslavy spojené s kultúrnym programom. správa slovenských jaskýň usporiada tiež vedeckú konferenciu s medzinárodnou účasťou, venovanú problematike Dobšinskej ľadovej jaskyne a ľadových jaskýň vôbec. Na konferenciu sa prihlásilo 20 zahraničných a vyše 30 domácich odborníkov. Z tejto príležitosti usporiada SSS svoj tohoročný jaskyniarsky týždeň

v Slovenskom raji. Podrobnosti o mieste, dátum týždňa Vám oznámime.

K 31. marcu 1970 registrovala SSS 273 členov, ktorí sú organizovaný v 20. základných skupinách, resp. ako jednotlivci /väčšinou ide o odborných, profesionálnych pracovníkov/. Zoznam adries základných skupín s vymedzením rajónu pôsobnosti uverejníme v budúcom Spravodaji

S P R A V O D A J Slovenskej speleologickej spoločnosti pri MSK v Liptovskom Mikuláši vydáva Múzeum slovenského krasu v Lipt. Mikuláši v rámci svojich vnútroústavných informácií pre svojich pracovníkov a dobrovoľných spolupracovníkov, združených v Slovenskej speleologickej spoločnosti ako odbornej záujmovej organizácii MSK v náklade 350 kusov.

